

BIULETYN BAŁTYCKI

W I L B I

Nr.

Wilno, dnia 19 września 1932 r.

68.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.

Kronika: 1. Cielens o perespektywach hitlerowców. 2. Hitlerowcy w Łotwie. 3. Delegacja łotewska na rokowaniu z Rosją. 4. Sprawa polityki rządowej a socjaldemokraci. 5. Wytyczne granicy łotewsko-polskiej.

ESTONJA.

Kronika: 1. Walka o obniżenie kursu korony. 2. Reformy w oddziale handlu zagranicznego. 3. Z życia gospodarczego Estonji. 4. Sprawa podatku nadzwyczajnego. 5. Obniżenie płac pracownikom miejskim w Tallinie. Z działalności Instytutu Bakteryjologicznego w Dorpacie. 7. Dokoła zakupów zboża. 8. Ustawa o ochronie zasiewów. 9. Sprawa ustawy o Izbie robotniczej. 10. Zaprzeczenie pogłosek o wprowadzenie podatku "ktyzysowego". 12. Sprawa hańchwiania kursu korony estońskiej. 13. Działalność banków spółdzielczych. 14. Atak ministra Rolnictwa na M-stwo Spraw Zagr. 1

FINLANDJA.

Kronika: 1. Rozwój przemysłu wódczanego. Sprawa handlu zagranicznego. 3. Dążenie Finlandji do powiększenia floty handlowej. 4. Zakończenie prac komisji kryzysowej.

ŁOTWA. Kronika: 1. C i e l e n s o p e r s p e k t y w a c h h i t l e r o w c ó w . "Jauna Kazina" /207/: Były minister Spraw Zagranicznych Cielens wygłosił 13 b.m. przemówienie w Rydze na temat przyszłości hitlerowskich Niemiec: "Hitlerowskich Niemiec będą dążyć do bloku z Włochami. Francja zechce izolować Niemcom drogą Sojuszu z Anglią, a może i z Rosją Sowiecką. Co się tyczy Europy Wschodniej Polska dotychczas nie miała dobrych stosunków, ani z Niemcami ani z Rosją Sowiecką. Taki stan rzeczy musi się obecnie zmienić, gdyż Polska nie może mieć wrogów z dwóch stron. Porozumienie polsko-niemieckie musiałoby się odbyć bądź kosztem Litwy i Łotwy, bądź też sowieckiej Ukrainy. Byłoby to jednak zbyt ryzykowne. O wiele łatwiejsze jest dla Polski porozumienie z Sowietami, zwłaszcza wobec problemu mandżurskiego i możliwości oziębienia stosunków niemiecko-rosyjskich.

Z biegiem czasu byłaby możliwa ingerencja reakcyjnych Niemiec do spraw łotewskich. Już teraz cieszą się zawczasu obszarnicy-emigranci z Łotwy.

Łotwa, Estonja i Litwa winne stworzyć związek a jednocześnie pogłębić stosunki ekonomiczno-polityczne z Sowietami.

2. H i t l e r o w c y w Ł o t w i e . "Jaunakas Zinas" /208/: Min.Spraw. Wewn. Kalom: oświadczył w sprawie niedawnej bójki między sportowcami łotewskimi a żydami, że jest ona wynikiem podjudzania przeciwko żydom tygodnika "Ugunskrusts". Przy tygodni ku tym grupują się łotewscy hitlerowcy, naśladować wzory niemieckie. Państwo niewątpliwie energicznie stłumi wszelkie próby aktywnego wystąpienia hitlerowców.

3. D e l e g a c j a ł o t e w s k a n a r o k o w a n i u z R o s j ą . "Peh.Brih." /207/: Na czele delegacji łotewskiej, która ma prowadzić rokowania handlowe z Rosją stoi b.minister Finansów Petrevis. W skład delegacji wchodzić pozątem eksperci z ramienia rządu i towarzystw ekonomicznych.

W sprawie rokowań z Rosją oświadczył a organ premiera "Latviesā Bals", że zachodzi wielkie pytanie, czy Łotwa zgodzi przyjąć rosyjskie żądanie długoterminowych kredytów, związanych z obstalunkami.

S p r a w a p o l i t y k i r z ą d o w e j a s o c j a l d e m o k r a c i "Jaunakas Zinas" /210/: Centralny Komitet Partji

Socjaldemokratów opublikował ostatnio protest przeciwko nacjonalistycznej polityce rządu skujeników. Między in. Komitet domaga się zagwarantowanie mniejszości narodowym autonomji narodowo kulturalnej, która faktycznie jest zniesiona.

5. W y t y c z n e g r a n i c e l o t e w s k o - p o l s k i e.
"Peh.Brih. /207/:13 b.m. przybyła z Warszawy do Rygi komisja polska w celu prowadzenia rokowań w sprawie granicy polsko-łotewskiej.

ESTONJA.Kronika: 1. W a l k a o o b n i ż e n i e k u r s u k o r o n y. "Rev.Ztg." /212/: "Rahva Sona" donosi, że minister Rolnictwa O.Köster wystosował do prezydenta memorjał następującej treści: "domaga się ustanowienia premij dla eksportu artykułów rolnych lub 50% obniżenia kursu korony, jeżeli nie uda się zaciągnąć na to kredytu.

R e f o r m y w o d d z i a l e h a n d l u z a g r a - n i c z n e g o. "Rev.Ztg." /211/: W związku z ostrą krytyką działalności oddziału handlu zagranicznego przy M-stwie Spraw Zagr., powyższy oddział ulegnie gruntownej reformie, podyktowanej mu przez M-stwo Przemysłu.

Z ż y c i a g o s p o d a r c z e g o E s t o n j i. "Rev.Ztg" /210/: Ograniczenie waluty. Bank Estoński doniósł towarzystwom ubezpieczeniowym, że nie będzie udzielał im żadnej waluty na ubezpieczenia zwrotu. W roku bowiem 1930 wypłacono bowiem państwu obcym premje ubezpieczeniowe w sumie 227.000 koron. Na to wpłynęło z zagranicy do kraju zpowrotem 210.2000 koron, oraz należności komisyjnych -545.000.kor. Bilans zamknięto aktywnie /777.000 kor./ Tymczasem w r.1931 dał się stwierdzić brak tych wpływów.

Jeżeli T-stwa nie posiadają waluty własnej, mogą dokonywać ubezpieczeń zwrotnych w kraju.

Stosunki handlowe estońsko-łotewskie. Po trzydniowym pobyciu w Rydze powrócił do Tallina dyrektor Kaljot, wysłany z ramienia M-stwa Przemysłu, a który prowadził rokowania z M-stwem Finansów Łotwy..w sprawie regulacji handlu między wyżej wymienionimi krajami. Między innemi omawiano sprawę przywozu cukru z Łotwy.

S p r a w a p o d a t k u n a d z w y c z a j n e g o."Rev.Ztg" /210/: Rząd estoński ustalił podatek nadzwyczajny dla wywozu owoców w wysokości 4.914,35 kor.

O b n i ż e n i e p ł a c p r a c o w n i k o m m i e j s - k i m w T a l l i n i e. "Päewaleht" /251/: Władze miejskie Tallina postanowiły obniżyć płace pracownikom miejskim od 1 listopada, a zwłaszcza nauczycielom szkół. Dotychczas bowiem udzielano im uposażeń dodatkowych w sumie 80.000 koron, podczas gdy w państwowych rozporządzeniach nie było o tem wzmianki.

Z z d z i a ł a l n o ś c i p a ń s t w o w e g o I n s t y - t u t u w D o r p a c i e."Päewaleht" /251/: Państwowy instytut wytwarzania surowców przeciwwskaźnych pracuje od lat dziesięciu. Zadaniem jego jest wytwarzanie preparatów do zwalczania chorób zakaźnych. Instytut ten jest na dobrej drodze swego rozwoju. Od siedmiu bowiem lat nie sprowadza się tych preparatów z zagranicy. Naprzykład w roku 1931 wytworzono takich środków za 72.000 koron.

D o k o ł a z a k u p u z b o ż a. "Rev.Ztg." /209/: Wpłynęły już pierwsze oferty do M-stwa Przemysłu, przeważnie zaś z okręgu Tartu, razem na 30.000 tonn.

W końcu września będą odbywały się przyjęcia zboża w większych ośrodkach.

U s t a w a o o c h r o n i e z a s i e w ó w . "Rev.Ztg." /209/: Minister Rolnictwa podał rządowi projekt ustawy o ochronie zasiewów i zwalczaniu wszelkich pasorzytów, szkodzących zbożu; rdza bowiem takniszczyła ozimy, że urodzaj w swoim wyniku dał tylko 75%.

S p r a w a u s t a w y o I z b i e r o b o t n i c z e j . "Rev.Ztg." /209/: Rząd obecny przedstawił M-stwu Oświaty i Spr. Socjalnych do rozpatrzenia projekt ustawy o Izbie robotniczej, przedstawiony w swoim czasie rządowi przez socjalistów.

10. Z a p r z e c z e n i e p o g ł o s e k o w p r o w a d z e n i u p o d a t k u "k r y z y s o w e g o" . "Rev.Ztg." /208/: Ostatnio rezeszyli się pogłoski, jakoby M-stwo Przemysłu zamierzało wprowadzić nowy podatek kryzysowy. Min.Przemysłu Zimmerman stanowczo temu zaprzecza, oświadczając, że są to fałszywe wersje.

11. S p r a w a z a c h w i a n i a k u r s u k o r o n y e s t o Ń s k i e j . "Rev.Ztg." /207/: Socjalistyczny organ "Rahva Sona" mimo znanej rezolucji parlamentu w sprawie wzmocnienia waluty wciąż żywi nieufność do rządu, któremu w ostrych słowach zarzuca "jezuityzm" w jego postępowaniu /cel uświęca środki/ z złą wolą, domagają się usunięcia min.Przemysłu J.Zimmermana.

12. D z i a ł a l n o ś ć b a n k ó w s p ó ł d z i e l c z y c h . "Päewaleht" /249/: Według danych zebranych w ciągu roku bież. 57 banków spółdzielczych musiało ograniczyć swe pożyczki, wskutek braku dostatecznych kapitałów. W ciągu 7 miesięcy, zmniejszyła się suma kredytu o 13%. /23 -do 20 milj.kor./ W tym czasie zmniejszyły się wkłady o 16%. /z 18,2 do 15,4 milj.koron/. Ze zmniejszeniem się wkładów i kredytów szło w parze karczenie się rezerwowego kapitału, który wynosił w roku ub. 1,8 milj.koron. a w ciągu 7 miesięcy skurczył się do 0,9 milionów koron

13. A t a k m i n . R o l n i c t w a n a M - s t w o S p r a w Z a g r a n i c z n y c h . "Rev.Ztg." /207/: Min.Rolnictwa Köster, zwrócił uwagę rządowi, że się lekceważy sprawę wywozu artykułów rolnych, które tak ceną, jak wartością konkurować mogą z zagranicznymi, kończąc swoje wywody żądaniem, by poselstwa estońskie wykazały większą aktywność i zdobyły się na małe zainteresowanie się polityką zagraniczną.

-FINLANDJA Kronika: 1.tP. o z w ó j p i r z e m y s ł u w ó d c z a n e g o . "Päewaleht" /251/: Według danych państwowego związku sprzedaży alkoholu, sprzedano razem od kwietnia do sierpnia napojów alkoholowych za 145.806.476 marek fińskich / w tem wódki krajowej za 558.486.664 marek/.

2. D ą ż e n i e F i n l a n d j i d o p o w i ę k s z e n i a f l o t y h a n d l o w e j . "Päewaleht" /253/: Finlandja, korzystając z okoliczności, że okręty są tanie, zakupiła w tym roku 22 nowych okrętów o pojemności 23.725 tonn/15 parowców, 4 motorowe i 3 żaglowce. Okręty wypływające z Szwecji do Finlandji pod fińską banderą nie zostały jeszcze wcielone do marynarki handlowej Tiul. Jednak niektórzy szwedcy akcjonariusze zaczęli zawierać z Finlandją umowy, proponując by okręty ich podróżowały pod fińską banderą.

3. Z a k o Ń c z e n i e p r a c k o m i s j i k r y z y s o w e j . "Päewaleht" /253/: Komisja kryzysowa, która w maju r.b. rozpoczęła swą pracę, polegającą na badaniu zadłużenia ludności, oraz na uporządkowaniu sprawy procentów od długów niemieckich i estońskich doszła do wniosku, że inflacja nie wpłynęłaby na polepszenie życia gospodarczego Estonji.

X

X

X

